

Näringsutskottets yttrande 2024/25:NU8y

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2024

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet beslutade den 20 mars 2025 att ge övriga utskott möjlighet att yttra sig över regeringens skrivelse 2024/25:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2024. Inga motioner har väckts med anledning av skrivelsen.

I detta yttrande redovisar näringsutskottet sina överväganden i fråga om behandlingen av de riksdagsskrivelser som gäller utskottets beredningsområde. Utskottet har inget att invända mot regeringens redovisning.

I yttrandet finns en avvikande mening (S).

Utskottets överväganden

Riksdagens skrivelse till regeringen – åtgärder under 2024

Skrivelsen

I skrivelsen Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2024 (skr. 2024/25:75) lämnar regeringen bl.a. en redovisning av vilka åtgärder regeringen har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen. Redovisningen omfattar huvudsakligen åtgärder under tiden den 1 januari–31 december 2024. Inom näringsutskottets beredningsområde finns totalt 42 riksdagsskrivelser redovisade, varav 26 anges som slutbehandlade och resterande 16 som inte slutbehandlade. Av de 42 riksdagsskrivelserna innehåller 17 skrivelser totalt 20 tillkännagivanden. Regeringen bedömer i skrivelsen att 6 av dessa tillkännagivanden är att anse som slutbehandlade, medan 14 tillkännagivanden inte anses vara slutbehandlade.

Tabell 1 Tillkännagivanden som anses vara slutbehandlade

Dep.	Tillkännagivande	Bet.	Rskr.
KN11	Reformeringen av strandskyddet	2017/18:NU19	2017/18:359
KN12	Genomförande av EU-lagstiftning	2018/19:NU7	2018/19:166
KN14	Tillståndsprocesser för gruv- och mineralnäringen	2018/19:NU11	2018/19:209
KN15	Mål för leveranssäkerheten	2018/19:NU12	2018/19:210
KN22	Natura 2000-tillstånd vid ansökan om bearbetningskoncession	2020/21:NU16	2020/21:257
KN21	Tillståndsprocesser och handläggningstider	2020/21:NU18	2020/21:228

Tabell 2 Tillkännagivanden som inte anses vara slutbehandlade

Dep.	Tillkännagivande	Bet.	Rskr.
KN17	Småskalig vattenkraft	2019/20:NU14	2019/20:221
LI28	Handel med sälprodukter	2019/20:NU15	2019/20:222
KN18	Digital samverkan	2019/20:NU16	2018/19:287
KN18	Solnedgångsklausuler	2019/20:NU16	2018/19:287
Fi16	Kortare handläggningstider	2020/21:NU30	2020/21:321
Fi16	Särskilda straffbestämmelser	2020/21:NU30	2020/21:321
Fi16	Proportionalitet vid avstämning och återkrav	2020/21:NU30	2020/21:321

Dep.	Tillkännagivande	Bet.	Rskr.
Fi19	Effekter av försenat eller uteblivet stöd	2021/22:NU6	2021/22:16
KN27	Uppföljning och utvärdering	2021/22:NU13	2021/22:131
KN27	Värnande om vattenkraften	2021/22:NU13	2021/22:131
KN29	Kostnader i mål om patent	2021/22:NU16	2021/22:191
KN32	Solnedgångsklausuler	2021/22:NU15	2021/22:214
Ju107	Myndigheternas roll i tillståndprocesserna	2021/22:NU22	2021/22:440
LI55	Handel med sälprodukter	2023/24:NU13	2023/24:153

Utskottets ställningstagande

Som redogjorts för i det föregående lämnar regeringen i skrivelsen en redogörelse för vilka åtgärder regeringen har vidtagit med anledning av 42 riksdagsskrivelser inom utskottets beredningsområde. Utskottet vill med anledning av redovisningen anför följande.

Som redovisats anger regeringen att sex av de tillkännagivanden som riksdagen har fattat beslut om med anledning av utskottets förslag är slutbehandlade. Utskottet konstaterar att fyra av dessa tillkännagivanden (KN14, KN15, KN21 och KN22) tidigare har redovisats som slutbehandlade i olika propositioner och att utskottet då inte hade några invändningar mot regeringens bedömningar (yttr. 2024/25:NU1y, bet. 2023/24:NU14, bet. 2023/24:NU17 och bet. 2023/24:NU3). Utskottet vidhåller denna uppfattning. Därtill noterar utskottet att ett av tillkännagivandena (KN11) för närvarande behandlas i riksdagen (prop. 2024/25:102) och att förslaget innehåller åtgärder som utskottet anser vara ett led i att tillmötesgå riksdagens tillkännagivande i denna del. Utskottet delar därmed regeringens bedömning att tillkännagivandet om reformering av strandskyddet kan anses vara slutbehandlat. När det gäller riksdagens tillkännagivande om genomförande av EU-lagstiftning (KN12) delar utskottet regeringens bedömning att det kan anses som slutbehandlat utifrån det beslut som regeringen tagit om Implementeringsrådet. Vidare noterar utskottet de åtgärder som regeringen vidtagit med anledning av riksdagens övriga tillkännagivanden inom utskottets beredningsområde. Sammantaget anser utskottet att regeringen har gjort rimliga bedömningar av om varje enskilt tillkännagivande bör anses vara tillgodosett och därmed slutbehandlat eller under fortsatt beredning. Utskottet delar således regeringens slutsatser och gör därmed ingen annan bedömning än regeringen när det gäller de tillkännagivanden som redovisas i skrivelsen.

När det gäller regeringens hantering av övriga riksdagsskrivelser noterar utskottet att flera av dem gäller företag med statligt ägande såsom SAS AB, AB Svensk Bilprovning, Lernia AB, Telia Company AB, Almi AB och AB Göta kanalbolag. När det gäller statens ägande av AB Svensk Bilprovning (Fi2) noterar utskottet regeringens avsikt att återkomma med en slutredovisning av försäljningen under 2025. Utskottet noterar även

regeringens bedömning att den del som rör försäljningen av Lernia AB (Fi4) inte vara slutbehandlad eftersom köparen ännu inte hade tillträtt aktierna när skrivelsen överlämnades till riksdagen. Utskottet gör, oaktat inställning till vilka företag som bör vara i statlig ägo, ingen annan bedömning än regeringen när det gäller vilka riksdagsskrivelser som är att betrakta som slutbehandlade eller inte.

Vidare noterar utskottet den redovisning som regeringen lämnar om hanteringen av övriga riksdagsskrivelser. Utskottet gör inte heller i dessa fall någon annan bedömning än regeringen när det gäller huruvida dessa är att betrakta som slutbehandlade eller inte.

Stockholm den 29 april 2025

På näringsutskottets vägnar

Tobias Andersson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Tobias Andersson (SD), Fredrik Olovsson (S), Mats Green (M), Josef Fransson (SD), Mattias Jonsson (S), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Marianne Fundahn (S), Isak From (S), Birger Lahti (V), Johnny Svedin (SD), Katarina Luhr (MP), Louise Eklund (L), Angelica Lundberg (SD), Aida Birinxhiku (S), Fredrik Ahlstedt (M), Lili André (KD) och Rickard Nordin (C).

Avvikande mening

Riksdagens skrivelser till regeringen - åtgärder under 2024 (S)

Fredrik Olovsson (S), Mattias Jonsson (S), Marianne Fundahn (S), Isak From (S) och Aida Birinxhiku (S) anför:

I skrivelsen lämnar regeringen en redogörelse för vilka åtgärder den vidtagit med anledning av 42 riksdagsskrivelser inom näringsutskottets beredningsområde. Redogörelsen omfattar bl.a. 20 tillkännagivanden, och regeringen gör bedömningen att 6 av dessa är slutbehandlade. Vi delar inte regeringens uppfattning att följande 5 tillkännagivanden kan anses vara slutbehandlade.

När det gäller tillkännagivandet om reformering av strandskyddet (KN11) noterar vi att regeringen överlämnade propositionen Lättnader i strandskyddet – ett första steg (prop. 2024/25:102) till riksdagen den 10 februari 2025. I propositionen anför regeringen att tillkännagivandet bedöms som slutbehandlat med anledning av den föreslagna propositionen. Vi delar inte den bedömningen eftersom riksdagen ännu inte har behandlats propositionen. Det är lämpligt att avvakta utfallet av det arbete som pågår i miljö- och jordbruksutskottet innan det är läge att ange tillkännagivandet som slutbehandlat.

När det gäller tillkännagivandet om genomförandet av EU-lagstiftning (KN12) noterar vi att regeringen har vidtagit åtgärder i syfte att försöka säkerställa ett mer effektivt och företagsorienterat regelgenomförande genom att inrätta ett implementeringsråd, vars uppdrag är att bistå med analyser och rekommendationer i fråga om genomförandet av EU-rättsakter som bedöms vara av särskild betydelse för svenska företag. Vi delar dock inte regeringens bedömning att tillkännagivandet i denna del därmed kan anses vara tillgodosett. Implementeringsrådet har endast nyligen inrättats och har ännu inte varit verksamt under en tillräckligt lång tidsperiod för att det ska vara möjligt att utvärdera dess faktiska genomslag i det praktiska genomförandet av EU-lagstiftning. Det är enligt vår uppfattning för tidigt att dra några slutsatser om Implementeringsrådets effektivitet eller dess påverkan på regelbördan för företag. Tillkännagivandet bör därför inte anses vara slutbehandlat.

Vi delar inte heller regeringens bedömning att tillkännagivandena om tillståndprocesser för gruv- och mineralnäringen (KN14 och KN21) är tillgodosedda och därmed kan redovisas som slutbehandlade. Regeringen har visserligen vidtagit vissa åtgärder för att effektivisera och förkorta handläggningstiderna. Aktuella tillståndprocesser illustrerar dock att de strukturella bristerna i processerna alltså kvarstår. Som ledamöter av den lagstiftande församlingen undviker vi givetvis att ta ställning i tillståndsärendet, men vi anser att fallet som rör bearbetningskoncession för en fluoritgruva vid Kyrkberget i Storuman med önskad tydlighet visar att problemen kvarstår. Att ärenden av detta slag till följd av motstridiga intressen

och bristande förutsebarhet återförs mellan olika beslutsinstanser under lång tid som i det ovannämnda exemplet skapar en oacceptabel rättsosäkerhet och hämmar en utveckling som är avgörande för att Sverige ska kunna tillvarata strategiskt viktiga råvaror. Den utdragna och fragmenterade beslutsprocess som uppstår riskerar att allvarligt underminera förtroendet för såväl rättssystemet som samhällets omställningsförmåga. Vi anser därför att de av riksdagen tillkännagivna åtgärderna för en mer effektiv och rättssäker tillståndsprocess ännu inte har tillgodosetts i praktiken. Tillkännagivandena borde därför inte redovisas som slutbehandlade.

Vi delar inte heller bedömningen att tillkännagivandet om ett mål för leveranssäkerheten i elsystemet (KN15) är tillgodosett. Regeringen har föreslagit ett leveranssäkerhetsmål, men vi menar att såväl underlag som konsekvensanalyser är otillräckliga för att det ska vara möjligt att göra en välgrundad bedömning av förslagets innebörd. Den bristande tydligheten kring indikatorer liksom avsaknaden av uppskattningar av samhälls-ekonomiska effekter, alternativa målnivåer och tekniklösningar, såsom lagringskapacitet, efterfrågefleksibilitet och sektorskopplingar, innebär att det inte är möjligt att bedöma målets innebörd och konsekvenser på ett tillfredsställande sätt. Därför anser vi att målet i sin nuvarande form inte uppfyller tillkännagivandets intentioner. Ett mål för leveranssäkerhet behöver vila på ett tydligt, transparent och systemövergripande beslutsunderlag för att kunna bidra till en trygg, effektiv och långsiktigt hållbar energiförsörjning. Till dess att regeringen återkommer till riksdagen med ett sådant underlag kan tillkännagivandet inte anses uppfyllt. Vi anser därför att även detta tillkännagivande bör kvarstå som inte slutbehandlat.

När gäller den redovisning som regeringen lämnar om övriga riksdagsskrivelser gör vi ingen annan bedömning än regeringen i fråga om huruvida dessa är att betrakta som slutbehandlade eller inte.